If you will argue;

אי מה שור המועד עד נגיחה רביעית כולי

Just as a forewarned ox, until the fourth goring, etc.; he is not liable

OVERVIEW

-מכאן חזר בו רש"י ממה שהיה מפרש בבא קמא (דף כג,ב ושם דיבור המתחיל ולא) מכאן חזר בו רש"י ממה שהיה מפרש בבא קמא ודף מסכת ב"ק retracted from that which he interpreted in "בסכת ב"ק דפליגי אביי ורבא - גבי 5 דפליגי אביי ורבא

concerning the dispute between אביי and -

דאמר אביי תמול חד מתמול⁴ תרי שלשום תלת ולא ישמרנו בעליו אתאן לנגיחה רביעית - For אביי said, the word אביי – yesterday, refers to one goring. The additional letter 'מתמול' in the word (מתמול) from yesterday refers to a second goring. The word (שלשום) before yesterday refers to a third goring. The פסוק continues, 'and the owner will not watch their ox'. This phrase comes to teach us a fourth goring. That is when he is a מועד, and pays full damages. This concludes the opinion of אביי.

ורבא אמר תמול מתמול חד הוא כולי⁵ –

However, מתמול maintains the word מתמול, even though it could have been written

1

שמות (משפטים) כא, לה-לו ¹.

² There is another difference between a שור תם and a שור תם. A שור תם is liable for damages only up to the amount that the מגופו itself is worth (he pays שור המועד By a שור המועד there is full liability regardless of what the שור המועד worth (he pays מן העלייה).

 $^{^3}$ The הגהות הב"ח amends this to read, גבי הא דפליגי.

⁴ The תורה writes 'מתמול' – from yesterday. It could have written תמול; therefore from the word 'תמול' we derive one day's goring, and from the extra 'a' we derive a second day's goring.

⁵ We do not derive two gorings from the fact that the חורה could have written מתמול and instead writes מתמול. According to ולא ישמרנו בעליו' is referencing the fourth goring, and according to ולא ישמרנו נו it is referring to the third goring.

תמול, nevertheless it refers to only **one** goring, etc. רש"י there explains that the practical difference between אביי ורבא is as follows:

— הייב בנגיחה שלישית א מיחייב ורבא סבר דחייב בנגיחה שלישית הביי סבר דעד נגיחה רביעית לא מיחייב ורבא סבר דחייב בנגיחה שלישית maintains that the owner is not liable to pay the full damages of a שור until the fourth goring, while רבא maintains that he is liable for full damages by the third goring;. However רש"י retracted this interpretation -

דאם כן הוה מסיק הכא גמרא דלא כהלכתא דקיימא לן כרבא לגבי אביי for if this interpretation is correct, that רבא maintains that by the third מועד he is a then the מרא here, that states explicitly that a שור המועד is not liable for full damages until the גמרא גמרא will have concluded not according to the מועד, since בא maintains, according to "דלכה, that he is a שור המועד by the third המועד, for we (always) establish the law according to רבא when he disputes. Therefore on account of the גמרא here –

-רש"י ופירש דמשמעות דורשין איכא בינייהו אביי ורבא retracted that interpretation. רש"י agrees that according to both אביי ורבא an ox does not become a מגיחה רביעית until the נגיחה רביעית. And ישר subsequently interpreted that the difference between אביי ורבא, is in the derivation process of the rule of a שור המועד.

חוספות offers another explanation, wherein the dispute between אביי ורבא has practical ramifications.

- והרב רבינו עזרא¹¹ מפרש דודאי לכולא עלמא לא מיחייב עד רביעית אבל בהא פליגי מפרש אביר explains: that it is certain, that according to everyone; both אביי agree that the owner is not liable for שור המועד payments until the fourth

6

⁶ For the first three gorings he pays the מור תם ה חור תם, and רבא maintains that the owner is liable for שור המועד damages by the third goring. Both אביי ורבא agree, according to this '"רלא ישמרנו' is referring to the goring of מוחלוקת. This is how '"שור המועד) interpreted the מהלוקת between אביי ורבא.

⁷ Except for six cases which are referenced as יע"ל קג"ם. The הלכה therefore should be that he is a מועד by the third עולה. Why therefore, according to גניחה. Why therefore, according to אביי here follow the opinion of שור המועד and state that he is a אביי only by the fourth בניחה?

⁸ The הגהות הב"ח amends this to read, וחזר בו רש"י.

⁹ חוספות (and the commentaries) does not state where this retraction is found.

¹⁰ According to אביי the phrase ולא ישמרנו בעליו is referring to the fourth goring for which the owner is liable for אבר, however maintains that ולא ישמרנו בעליו is referring to third goring as a ח. It is after this third goring of ולא ישמרנו בעליו that the owner is liable on the fourth goring for שור המועד payments. Both אביי ורבא agree that אביי payments are made only from the fourth goring onwards. There is no difference אביי המועד. They only argue as to how we derive this rule from the pourth goring onwards.

¹¹ In ב"ק כג,ב (כד,א) אום' ב"ק he is referred to as והר"ר עזריאל.

goring, however their argue as follows -

דלאביי דמפיק נגיחה רביעית מקרא דלא ישמרנו –

That according to אביי who derives the fourth נגיחה from the פסוק of ולא ישמרנו as mentioned previously this פסוק is referring to the fourth מועד נגיחה, then -

אם נגח נגיחה רביעית ביום ג' לא מיחייב עד שיגח ביום רביעית

if he gored the fourth נגיחה on the third day; the same day that he gored the third חם נגיחה he is not liable for מועד payments unless he gores on the fourth day; the day after the third בניחת תם -

- דלא ישמרנו קאי אימים דומיא דתמול שלשום דלא

For the phrase ולא ישמרנו refers to days, similar to the phrase תמול שלשום – yesterday and before yesterday, which refers to days.

אבל לרבא דנגיחה רביעית לא כתיבא בהדיא –

However according to רבא, that the phrase ולא ישמרנו בעליו is still referring to the third הישמרנו סf a תם, it is apparent that the fourth נגיחה is not written explicitly; it is merely inferred; it cannot be compared to מתמול שלשום which are written explicitly. Therefore -

אפילו ביום שלישי אם נגח נגיחה רביעית מיחייב:

Even if he gored the fourth goring on the third day, that same day that he gored his third מועד payments. תם נגיחה payments.

SUMMARY

Originally, רבא maintained that there is a dispute between אביי ורבא whether a שור pays a נזק שלום on the third רבא - נגיחה, or on the fourth אביי - נגיחה. However from our אביי מועד it is evident that all agree that a שור המועד pays a מרא only at the fourth נגיחה. Their dispute may be whether the fourth נגיחה can be on the same day as the third רבא - נגיחה, or it must be the next day – אביי.

THINKING IT OVER

ה"ר עזרא states that according to נגיהה the fourth נגיהה cannot take place on the same day as the third נגיהה. The reason given is that ולא ישמרנו must be similar to תמול however it seems that there may be a more obvious explanation, as follows: The תורה states clearly, according to אביי, that the three חורה took place מתמול שלשום, yesterday and the days before, not on the same day as ולא ישמרנו

_

¹² Therefore just as שלשום and שלשום are separate days, so too is ולא ישמרנו, which refers to the נגיחה רביעית, is a separate day. See 'Thinking it over'.

¹³ See footnote # 12.

בעליו, the גגיחת נגיחת. If the fourth נגיחה took place on the same day as the third נגיחת, the three נגיחת were not תמול שלשום. 14

_

¹⁴ If this were the reason for אביי, then it would be much clearer why according to רבא it can be on the same day.